

CHRISTO-

A Soproni Evangélikus
Egyházközség lapja

ingyenes kiadvány

PHOROS

XVI. évfolyam, 3. szám

2009. pünkösd

Dsida Jenő: Pünkösdi várakozás

Kész a világ,
Feszült ünnepi várás
Tereng felette.
Halotti csend. Csak néha néha
Sóhajt az Isten Lelke.
Kimérve minden pálya
Megtöltve minden lélek-lámpa,
Ahol csak úr a lét...
De jaj, sötét van,
Mélységes, iszonyú sötét!
A zordon tömeg-árnyék
Némán zokogva kering útjain,
S csak egyet tud és egyet érez...
Most váratlanul vágyón megvonaglik

És felzúg Istenéhez:
Betelt az idő!
Sugarat, fényt, színt adj nekünk,
Mert epedünk!
Fényesség nélkül oly sivár az élet!
Nagy alkotónk, oh mondd ki szent igédet
Legyen világosság!...
És ismétlik mindig erősebben
A felviharzott étheren keresztül
És felharsan az egek harsonája
S a végtelennek zsoltosmája zendül
Zsibongva, zsongva...
És nagy szavát az Úr – kimondja!

Távirati jelentések néhány megtartott programunkról

Húsvét mindkét ünnepnapján vasárnapi rend szerint tartottuk az alkalmainkat. Húsvét ünnepén 5.30-tól hajnali istentiszteletet is tartottunk, utána közös reggelivel a gyülekezeti teremben.

Húsvéthétfőtől kempteni testvérgyülekezetünkben egy konfirmandus fiatalokból álló küldöttség látogatta meg gyülekezetünket lelkesi vezetéssel, több napon át közös egyházi programokat tartva a mi fiataljainkkal. Köszönjük a külföldi gyerekeket fogadó családok vendégszeretét!

Luther Szövetségünknek kétszer is volt gyűlése az elmúlt időszakban: áprilisban Wagner-Balicza Klára tanárnő tartott előadást a Lutheránus Világszövetség munkájáról, azon belül is a saját országos egyházi küldött szerepéről; a májusi alkalmon pedig Menkéné Pintér Magdolna református lelkésztestvérünk emlékezett meg Kálvin Jánosról a jubileumi Kálvin-év kapcsán.

A Líceum dísztermében megrendítő megemlékezés volt a magyar holokausztról egy meghatározó színházi produkcióval Budai Ilona színművésznő előadásában „*Kislány a pokolban*” címmel.

Lezajlott az április 18-i nagykanizsai egyházkerületi közgyűlés részvételünkkel.

Április 19-én, a 10.00-i vasárnapi istentisztelet keretében ünnepeltük az 50 és 25 évvel ezelőtt „megerősített” testvéreinkkel együtt a jubileumi konfirmációjukat. Az „ötvenesek” közül hála Istennek nagyon sokan eljöttek, ami nem mondható el sajnos a „huszonötösökre”.

Április 23-án esperesi vizitációra került sor óvodánkban adminisztratív ellenőrzéssel, csoportlátogatással, értekezlettel és igazgatótanácsi üléssel.

Április 24-én és 26-án ismét előadásra került a „*Macskacica*” című mesejáték az Egyetemi és Ifjúsági Házban. Pénteken és szombaton a szerző férjét, Mann Lajos dramaturgot is vendégül láthattuk.

Nagy sikerrel zárult április 25-én a hagyományos Szent György Nap a Hunyadiban.

Ugyancsak aznap az egyházzene iránt érdeklődők Csornán vehettek részt az egyházmegyei egyházzenei és liturgikai napon, ahol a kevés, de lelkes résztvevők hasznos előadásokban részesülhettek.

Ezen a napon bad vöslau-i egyházi vendégeket is fogadtunk.

Középiskoláink ballagási ünnepségei rendben lezajlottak, a végzősök el is kezdhették érettségi vizsgáikat.

Május 3-i 10.00-i istentiszteletünkön a bicskei egyházközség énekkara szerepelt liturgiába beépített szolgálatával – ezzel és egy szál virággal köszönthettük az édesanyákat, nagymamákat, keresztmamákat az Anyák Napján.

A májusi LMK 6-án volt Bobán, együtt a Vasi Evangélikus Egyházmegye és a Veszprémi Evangélikus Egyházmegye lelkesi karával.

A május 8–10-ei hétvégén idei konfirmandusainkat csendeshétfőre vittük Gyenesdiásra.

A Perkovázt Ház Baráti Köre május 9-i VI. fraknoi túráján gyülekezetünk számos tagja is részt vett, amelyen evangélikus egyházi áhítatot is tarthattunk a Rozálián a több mint 400 osztrák és magyar résztvevőnek.

Május 10-én tartottuk a 9.00-i német istentiszteleten az idei német nyelvű konfirmandus-vizsgát.

A május 10-i Egyházkerületi Kórustalálkozón egykori társközösségünk, a Harkai Evangélikus Egyházközség kórusa képviselte egyházmegyénket Nemescsóban.

Május 11-én megtartottuk az idei munkaév utolsó magyar bibliaóráját a Nyugdíjsházban.

Ezen a napon konfirmációs szülői értekezlet is volt a nagyteremben.

E helyen még egyszer nagy szeretettel köszöntjük – ahogy azt tettük istentiszteleti és Luther szövetségi körben is – Szimon János nagytiszteletű urat, nyugalmazott lelkészünket, aki május 12-én ünnepelte 80. születésnapját.

Május 12-én vendégül láttuk az Országos Evangélikus Gyűjtemények vezető munkatársait, valamint Ittzés János elnök-püspök urat, hogy egyeztető megbeszéléseket folytassunk a soproni gyűjteményünk (könyvtár, levéltár, múzeum) jövőbeli terveiről.

Május 14-én befejeződött az „Útkeresők” beszélgető-estek programsorozata.

Május 18–20. között Gabnai Sándor esperes lelkészkonferencián vett részt.

Május 19–25. között gyülekezeti buszos küldöttségünk vett részt Brémában az ott megrendezésre került német evangélikus egyházi napokon, a „Kirchentagon”.

Május 21-én, Mennybemenetel ünnepén teljes vasárnapi rend szerint tartottuk meg istentiszteleteinket. A 8 órás alkalmon a hunyadisok és az eötvösösök, a 10 órason pedig a lícisták vettek részt.

Hagyományosan ezen a napon volt 18.00-kor a magyar nyelvű konfirmációs vizsga is a templomban.

Május 22-én a Soroptimist Klub szervezésében jótékonysági est volt a templomban Bánffy György színművész és a Sebő Együttes közreműködésével a Mára-Maros megyei fakultatív magyar nyelv oktatásának a támogatására.

Május 26-án megtartottuk óvodánk évzáró ünnepét a templomban, utána a gyülekezeti teremben kis fogadással.

Május 28-án tartottuk az idén 10 éves hagyományra visszatekintő Pedagógus Napi köszöntőnk a Hunyadi iskolánkban szolgáló tanároknak a templomban, illetve az azt követő fogadást a gyülekezeti teremben.

Az elmúlt időszakban ülésezett több bizottságunk: az ingatlanhasznosítási bizottság, az óvoda-beruházási bizottság, az ifjúsági és missziós bizottság, a templombizottság és a piknik-előkészítő stáb is; valamint megtartottuk májusi presbiteri ülésünket is.

Wagner Szilárd megválasztott harkai lelkész ünnepélyes beiktatására május 30-án kerül sor 15.00-tól a harkai templomban. Igét Ittzés János elnök-püspök hirdeti, az iktatást Gabnai Sándor esperes végzi.

Tervezett programok – 2009. nyár

Pünkösd ünnepén a 8.00 órai magyar istentiszteletet megtartjuk, ugyanakkor a 9.00 órai német istentisztelet elmarad. 10.00-kor tartjuk templomunkban a szokásainknak megfelelően a konfirmációi kétnyelvű úrvacsorás istentiszteletünket.

Pünkösdhétfőn vasárnapi rend szerint tartjuk istentiszteleteinket.

Mivel idén Hősök Napja Pünkösd vasárnapjára esik, amikor is a konfirmáció miatt nem alkalmas az idő a megemlékezésre, ezért kivételesen Pünkösd másnapján tartanánk a Hősök Napi templomi koszorúzásunkat és emlékhítatunkat a templomunk előterében lévő világháborús emlékműveknél kb. 11.00-kor, az istentisztelet után és az úrvacsora előtt.

Június 1-jével elkezdődnek az Óvodánk szintépítésének a komoly munkálatai,

amelynek I. ütemének befejezését augusztus 20-ára tervezzük.

Június 1-2-án Esperesi Értekezlet Nyír-egyházán Gabnai Sándor részvételével.

Június 3-án a Piknik-előkészítő stábot várjuk 9.00-tól egyeztető megbeszélésre.

Ugyancsak ezen a szombaton Győrben, a Püspöki Hivatalban kerül megrendezésre a nyugdíjas lelkészek egyházkerületi találkozójára.

E napon, azaz hagyományosan június első vasárnapján lícista vasárnap, a Líceumi Öregdiák Szövetség által felkért egykori tanítvány, Kendeh-Kirchnopf László csurgói lelkész igehirdetésével.

Természetesen minden testvérünknek felhívjuk figyelmét, hogy június 7-én Európai Parlamenti Választások vannak.

Június 9-én 17.00-tól tartjuk a nagyteremben a munkaévünk utolsó Luther szövetségi ülését, amelyen az országos szövetségi elnökünk, Dr. Fabiny Tibor tart előadást.

Június 11-én az osztrák evangélikus egyház szokásos Gusztáv Adolf Napja lesz, amelynek burgenlandi és alsó-ausztriai alkalmain szándékunkban áll részt venni – konkrétan Allhauban és Hornban.

Június 13-án családi LMK-t tartunk Harkán.

Ugyancsak június 13-án van az idei Rax-emléktúra is, amelynek mottója: „A családokért és a természetért”.

Június 14-én tartjuk tanévi utolsó gyerekistentiszteletünket 9.00-tól és a 18.00-i esti istentiszteletet is a nagyteremben.

Június 20-án éjszakai idén is részt veszünk a Múzeumok Éjszakája programon.

Június 21-én van az idei GAS-vasárnap, amelynek perselypénze a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat javát szolgálja. Ezen vasárnapig a pénztárban is be lehet fizetni adományokat e célra.

Az iskolai tanévzárók várható időpontja:

- a Hunyadié: június 17-én 17 órakor,
- az Eötvösé: június 21-én 16 órakor,
- a Líceumé: június 21-én 18 órakor.

Június 20-ára meghívást kaptunk a soproni Máltai Lelki Napra, amelynek keretében Jáki Teodóz bencés atya megáldja az új Málta-házat, majd ünnepi szentmise lesz a Keresztelő Szent János templomban.

Szeretettel köszöntjük e helyen is Alpár Geyza nyugalmazott lelkész urat a jubileumi 85. születésnapja alkalmából!

Június 26-án 19.00-tól a Pécsi Vasutas Koncertfúvós Zenekar tart egyházzenei áhítattal egybekötött ingyenes koncertet a templomunkban, elsősorban Bach, Haydn, Charpentier, Mozart, Purcell és Hidas darabokkal.

Június 30 – július 1. között lesznek az idei Országos Evangélikus Pedagógus Napok, amelynek otthont ezen a nyáron a Budapest-Fasori Gimnázium ad.

Július 1-5 között a VOLT Fesztiválon ismét lesz KözösPont missziói sátor.

Július 3-5 között kerül megrendezésre városunkban a bajor-osztrák-magyar egyházi megemlékezés a Páneurópai Piknikről, annak 20. jubileumi évfordulója kapcsán „Határnyitás '89” címmel.

Július 5-én csak a 8.00-i istentiszteletet tartjuk meg. A 9.00 és 10.00-i istentiszteletek elmaradnak. Buszokat szervezünk a templomi feliratkozás függvényében, hogy 9.00-tól kiszállítassuk a gyülekezeti tagokat a Piknik helyszínére, a szabadtéri istentiszteletre és az azt követő agapéra. Ez utóbbira várjuk az asszonytestvérek sütemény-felajánlását.

Július 11-én Kelta Nap a Várhelyen egyházi részvételünkkel.

Július 12-én lesz várhatóan a hagyományos zsidó mártírünnep, amelyen tiszteletadással szoktunk jelen lenni.

A Július 20-i héten gyülekezetünk ifjúsági küldöttségét várják Kempenben, testvérgyülekezetünkben.

Augusztus 17-től négy napon át tartanak a Páneurópai Piknik jubileumi ünnepei a városban, amelynek néhány rendezvényén egyházi jelenléttel is számolhatunk. Várhatóan augusztus 19-én 16.00-kor lesz pl. a szoboravatás Sopronpusztán. Augusztus 20-án pedig ökumenikus istentiszteletre is sor kerül a tavalyihoz hasonlóan – várhatóan a Szent István templomnál.

Az augusztus 20-i rendezvényekhez mi is csatlakozunk a hagyományos kétnyelvű és ökumenikus Eggenberg-házi emlékestentiszteletünkkel, amelyre 17.00-tól kerül sor a Szent György utcában.

Várhatóan augusztus 22-én 10.00-kor Belledben nagy ünnepség lesz oltárképavatással és parókiaszenteléssel, amelyre gyülekezetünk tagjait, főleg az onnan elszármazottakat, szeretettel várják.

Augusztus 23-30. között nemzetközi tudományos IAGA-világkonferencia lesz a Liszt Konferenciaközpontban, amelynek szervezésébe mi is bekapcsolódtunk egyházi programokkal. Várhatóan minden nap 12.15-től nyitott egyházzenei áhítattal egybekötött déli koncertek lesznek a templomunkban:

augusztus 23., 24., valamint 29. és 30.: Kuzsner Péter orgonaművész Liszt, Haydn és Bach műveket játszik.

augusztus 25., 26., 27., 28: Róth Márton orgonaművész Liszt, Haydn és Bach műveket játszik. Emellett a hét során több alkalommal esti időpontban is lesznek hang-

versenyek, amelyeknek a szervezése folyamatban van. Egyelőre bizonyosnak tűnik, hogy augusztus 26-án, 20.00-kor Sopron Gospel koncert lesz a templomunkban.

A tanévnyitók időpontjai még egyeztetés alatt.

Táboraink:

Június 15–19 között lesz Hunyadi iskolánkban bejárós magyar nyelvű hittantábor. Június 21–26 között 4., 5. és 6. osztályos tanulók részére Kőszegen iskolai szervezésben hittantábor (elegendő jelentkező esetén). Július 12–18 között Rábcakapin az I. alkotótábor. Július 13–17 között a Hunyadi iskolában német nyelvű bejárós gyülekezeti hittantábor. Július 19–25 között Rábcakapin a II. alkotótábor, amelynek

zárónapja egy nagy ünnepi nap lesz – minthogy a táborhely idén jubileumát ünnepli. Ezért ezen egész napos ünnepnapra meghívást kap mindenki, aki az elmúlt 15 év alatt szervezőként és résztvevőként részt vett a tábor életében. Július 26 – augusztus 1. között lesz Rábcakapin a hagyományos tábor, amelyre gyülekezeti fiataljaink és ifjúsági csoportunk is nagy létszámban megy.

Gabnai Sándor lelkész, esperes

Készülünk a konfirmációra

Magyar nyelvű konfirmandusok: Barták Milán, Divós Dorina, Edlinger Bianka, Farkas Adél, Farkas Zsolt, Gárdai Gergely, Gosztola Dániel, Horváth Ábel, Kalmár Gergely, Kirchner Katalin, Kocsó Vanda, Láng Martin, Markó Attila, Markó Brigitta, Mátis Dániel, Mátis Teodóra, Németh Bá-

lint, Szabó Dzszenifer, Szabó Klaudia, Szekeres Ábel, Szerlem Adrienn, Takács Márk, Varga Tímea, Zeberer Ábel.

Német nyelvű konfirmandusok: Hirschler Ludovika, Hirschler Rebeka, Horváth Lili

Isten áldja meg konfirmandus gyermekeinket!

Kazuális szolgálatok 2008. adventjétől 2009. pünkösdjéig

Az elmúlt fél évben *megkereszteltük* Fekete Dóra, Fodor Dóra Veronika, Frikton Nimród, Gmeiner Marcell, Gruber Dominik Péter, Holpár Alexandra Zita, Holpár Dániel Péter, Holpár Viktória Márta, Horváth Ádám Bence, Horváth Anna Abigél, Horváth Anna Fruzsina, Horváth Nóra, Jankó Ilona Mária, Kotlik Kata, Lakatos Erika, Nagy Alina, Nagy Dániel Máté, Niklas Moser, Pokker Huba Boldizsár, Porga Bence Gyula, Takács Balázs István, Tóth Vivien, Török Jázmin, Török Mózes Patrik, Török Vivien, Vajda Júlia, Varga Mónika,

Vida Csenge Napsugár, Weinberger Károly István, és Wratschko Noel testvéreinket.

Megáldottuk Asbóth László ifj. és Rosta Éva, Heteyi Miklós Zoltán és Török Klaudia, Hofstätter, Oliver és Varga Mónika, Kelemen Balázs és Küstel Anita, Piacsek István és Hirschler Erzsébet, valamint Tóth Norbert és Nagy Zsuzsanna házasságát.

Utolsó útjára kísértük Ágoston Sándor, Balogh Sándor, Benke Istvánné sz. Fleischhacker Margit, Bornemissza Éva, Gyurcsy Lajosné sz. Trogmayer Magdolna, Haas Károly, Halász Ilona, Halvax Lajosné

sz. Strassner Terézia, Horváth Imréné sz. Göschl Terézia, Horváth Miklós, Kamarás Jánosné Dr. sz. Banemann Edit Beáta, Kófaragó Imre, Lang János Dr., Lukácsi Béla, Manninger Ernő Dr., Maráczai István, Nagyné György Irén, Németh Ernő Endre,

Németh Istvánné sz. Németh Anna, Pogáts János, Pozsgai Gyula, Rátz Gyöngyi Márta, Schlosser Kurt, Szényi Sándorné sz. Mozsolits Margit, Szőke Ernőné, Thiering Karolina, Tóth Margit és, Zoltán László testvéreinket.

ÖRÜLJETEK AZ ÖRÜLŐKKEL, SÍRJATOK A SÍRÓKKAL!

„Útkeresőként” is összetartozva

Rakovszky Zsuzsa. Szelíd, érzékeny vendégség ebben a horzsoló, éles, tülekedő, harsány közegben, mely nyersségében oly távoli, bűneiben oly visszataszítóan megejtő, loholásaiban-lihegéseiben annyira talmi, idegen. De azért mégsem egészen védtelen: félmosoly, finom tartózkodás golyóálló hárttyája óvja, elrejtí fölfedhetetlen lényegét.

Régebben még az Alpha-kurzusra invitáltalak, aztán azzal együtt, hogy ismerted az Útkeresők eltérő tematikáját, kitartóan jöttél. Mi vonzott és mi tartott meg köztünk?

Az Alpha-kursus tematikájára nemigen emlékszem, jól emlékszem viszont egy kis hirdetemnyre a templom kapuján, vagy legalábbis egy mondatára: valahogy úgy szólt, hogy a résztvevők „bármilyen kér-

dést föltehetnek”. Az Útkeresőknek meg már az elnevezése is arra utal, hogy olyanoknak szól, akiknek a hite nem kétely- és problémamentes, vagy csak hajlamosak mélyebben eltöprengeni bizonyos, a hittel kapcsolatos kérdéseken, és nem találják a választ. Az én helyzetem is valami ilyenféle, már szinte gyerekkorom óta sokat rágódtam éppen ezeken a kérdéseken, amelyekről az Útkeresők összejövetelén is szó esett – Isten-érvek, a rossz problémája, a törvény és az Evangélium viszonya –, így hát nem csoda, hogy eljöttem és itt ragadtam. Annál is inkább, mert a kurzus vezetője, Hegedűs Attila lelkész soha nem adott kitérő vagy felületesen megnyugtató választ ezekre a kérdésekre, mindig súlyuknak és bonyolultságuknak meg-felelően bánt velük, és érezni lehetett, hogy személyes, belső tapasztalatból beszél.

Milyen útravalót kaptál, kaptál-e?

Az „útravaló” szó azért nem tetszik igazán, mert arra utal, hogy valaminek vége van, és a jövőben azzal kell boldogulnunk, amit idáig kaptunk. Én azt remélem, hogy ez a kis csoport valamilyen formában továbbra is együtt marad, és még beszélgethetünk ezekről az – amúgy lezárhatatlan – kérdésekről, meg már csak az együttlét kedvéért is. Természetesen ismeretben is sokat kaptam ezektől a beszélgetésektől, de a legtöbb talán ezeknek az összejövetelnek a légköre volt – mindig derűsen, meg-békélve mentem haza. És ez azért is nagy

szó, mert általában annak, hogy egy közösséghez tartozunk, az a feltétele, hogy valamilyen tanítást – vallásit, politikait vagy egy művészeti iskola elveit – maradéktalanul elfogadjunk. Ha valakinek kételyei vannak, hamar a kapun kívül találhatja magát. Nagyon jó érzés, hogy „útkeresőként” is lehet valahová tartozni.

Változott e valamit az eltelt idő alatt a hithez, Istenhez, egyházhoz való kapcsolatod?

Nem is tudom, ezt talán korai megítélni. Ami az egyházat illeti: még mindig nem tudtam eldönteni, tekintheti-e magát az egyházhoz tartozónak az, aki nem tud megbirkózni például a rossz problémájával? Talán annyit mernék mondani, hogy ha ezek a kérdések részben megválaszolhatatlanok is maradnak, kezdem úgy érezni – és ezek a beszélgetések is megerősítettek ebben –, hogy ez talán nem is olyan fontos, sokkal fontosabb az Evangéliumokban megmutatkozó Személy iránti szeretet – a többit meg majd remélhetőleg meglátjuk...

„A kígyó árnyéka” című könyvedben húzódik meg egyfajta pápista-lutheránus szembenállás is. Hogy gondolkodsz Te erről személy szerint?

Ha jól emlékszem, az áspiskígyónak aposztrofált szereplőm nem pápista, de ez nem is fontos. Soha nem volt sommás véleményem egyetlen embercsoportról sem, elegendő ismeretem sincsen hozzá, hogy valamiféle általános jellegzetességeket figyeljek meg, ráadásul nincs olyan csoport a világon, azt hiszem, amelyik ne lenne megosztott valamilyen törésvonal mentén, így aztán általános kijelentéseket tenni róluk nemigen lehet. Az nagyon valószínű, hogy a katolikus neveltetés rajta hagyta a nyomát a gondolkodásomon, de hogy ez pontosan miben áll és miben különbözik attól, ami, mondjuk, egy evangélikus neveltetés eredménye lett volna, azt nagyon hosszú és bonyolult lenne kideríteni.

Vannak-e még olyan emblemikus alkotók, akiknek munkáival ki lehetne jelölni azt a területet, ahol szívesen mozogsz? Akikkel rokonságot vállalasz? Nyilván különbség van aközött, hogy azt gondoldod valakiről, hogy számodra érték, és a között, hogy rokonságot vállalasz vele.

Igen, ez biztosan így van, mármint hogy sokkal több író-töltőt csodálok, mint ahánnyal rokonságot érzek – ez nyilván alkati kérdés, introvertált alkotó lévén, mindig is jobban szerettem, mondjuk, Aranyt és Babitsot, mint Petőfit és Adyt. A költőknél talán fontosabb ez a bizonyos „lelki rokonság”, mint a prózaíróknál, mert nagyon szívesen olvasom – mint azt hiszem, mindenki, aki olvasni szeret –, az olyan „túlradó” írókat, mint, mondjuk, Móricz, vagy éppen Jókai vagy Dickens, de igazán közel azért Kosztolányi vagy Babits prózája áll hozzám – mostanában olvastam újra a Halálfiat, és csak most jöttem rá, milyen nagyszerű. A három nagy Kosztolányi-regény viszont végigkísérte az életemet.

Elárulhatsz e valamit abból, mi az, amin most dolgozol? Milyen mű várható nyomtatásban Tőled legközelebb?

Amin most dolgozom? Hát... abból nem sokat, babonából: hátha mégse lesz belőle semmi. Talán annyit mégis, hogy egy novella kezdett el növekedni előbb kis-, aztán normál méretű regénnyé. A 19. század végén játszódik. Nyomtatásban egy novelláskötet fog megjelenni rövidesen, ha minden jól megy, a téli könyvvásárra.

Akarsz e beszélni a Te Pünkösdödről?

Gondolom, nem a naptári Pünkösdre gondolsz, hanem valami olyan élményre, amelyik nagy, hirtelen belső változást idéz elő. Ilyenre nem emlékszem – azt hiszem, sokat változtam fiatal korom óta, de ez lassan és észrevétlenül történt (a legtöbbet talán a gyerekeknevelés változtatott rajtam). Ha ezen felül is lesz még Pünkösdöm, az még előttem van.

Köszönöm a beszélgetést!

Hivatalosan véget ért az Útkeresők, de valójában azt beszéltük meg, hogy ezeknek az estéknek a légköre, a hangulata olyan megnyugtató, léleknek sokat adó volt, hogy úgy beszéltük meg, igyekszik együtt maradni a csoport. Köszönjük ezeket az estéket, csak az sajnálható, hogy nem voltunk többen, akik ezt velünk együtt átélték testvéreink közül.

Csiszár Ágnes

Pünkösdi tünődés az első jeruzsálemi zsinat kapcsán (apcsel. 15.)

Egy keresztyén társaságban valaki büszkén mesélte, hogy amióta megtért, keresztyénné lett, azóta annyira megváltozott az élete, a felfogása, hogy már nem is tud a régi barátaival beszélgetni, eltávolodott tőlük. Elszomorodtam ennek hallatára. Először is amiatt, amit mondott: hát valóban elérte a célját a hit nála? Valóban az a cél, hogy aki Krisztusban van, az már csak egy bizonyos típusú emberrel legyen képes kommunikálni – nevezetesen aki hasonló hozzá?? De még jobban elszomorított a büszkesége, hogy erről mint örömteli dologról beszélt, saját életének megváltozását így tudta jellemezni. Hát valóban büszkeség tárgya az, ha valakit a hite eltávolít másoktól, ha emberi kapcsolatokat, barátságokat zúz szét a vallásosság? Ezért jött Jézus, ezért történt minden, Betlehemtől a pünkösdi szélzugáig?

Ráadásul azt éreztem, hogy ha neki igaza van, akkor velem nem tudna leülni beszélgetni, én ugyanis még mindig nagyon szívesen beszélgettem azokkal a régi haverjaimmal, akik sem életmódban, sem életfelfogásban nem úgy éltek, ahogy én. Sőt, az a kínos érzésem volt, hogy hát én bizony jobban szeretem a tőlem oly nagyon különböző barátom természetes szavait, mint újdonsült keresztyén ismerősöm merevségét. Úristen, gondoltam, lehet, hogy én még nem is vagyok eléggé megtérve?!

Most nem az emberi különbségeket, a feszültségeket akarom nem-létezőnek felmutatni. Van olyan, hogy valaki, akinek életében ilyennek találja magát, radikális váltást hozott a Krisztussal való találkozás, néha zavaros kommunikációs helyzetben találja magát, ha erről régi barátainak akar beszélni. De ez a történetnek csak az első felvonása. Hogy az egész történetet megértjük, fontos végiggondolni azt is, hogy mi történt az első apostolok jeruzsálemi gyűlésén.

Pünkösöd után vagyunk, a jeruzsálemi gyülekezet él, gyarapodik, és természetesen zsidókból áll, azaz olyan emberekből, akiknek eszük ágában sincs megtagadni nemzeti, hagyománybéli és vallási identitásukat, csak éppen mint vallásos zsidó emberek meg vannak győződve arról, hogy az a bizonyos Messiás, akit a zsidóság várt, már eljött Jézusban. A zsidóság más csoportjaival való viszályuk igazából a zsidóság belviszálya, legalábbis a kívülállók ezt így látták. És ekkor feltűnik Pál, aki hajlandó nem-zsidókat megkeresztelni. Ez ellen a többieknek semmi kifogása nincs, hiszen ők is szívesen fogadnak maguk közé bárkit, aki elfogadja a zsidóságot előtte. Azaz: ha pogány – görög, római vagy más – közegből jöttél, tessék itt az út, hogy keresztyén lehess: vedd föl a zsidó szokásokat, válj a kiválasztott nép tagjává, s majd utána befogadunk a Názáretiben hívők közösségébe. Ezzel szemben Pál ezt a közbenső lép-

csőfokot kihagyja, és azt mondja: bárki lehet Krisztusé, nem kell ahhoz a választott néphez tartozni.

És emiatt a véleménykülönbség miatt volt szükség arra, hogy Pál a jeruzsálemi gyülekezet vezetőivel összeüljön, hogy megértsék egymás véleményét. Mondhatni egyháztörténeti kuriózum, hogy ez után a zsinat, megbeszélés után egységre tudtak jutni, nem szakadt ketté az épp csak születő keresztyénség, tudtak olyan közös koncepciót elfogadni, ami mindenkinek vállalható volt.

A koncepció ugyanis az volt, hogy ha mi magunk csak megajándékozottjai vagyunk az evangéliumnak, Krisztus jelenlétének, vajon miért mondjuk másoknak, hogy ők csak valamiféle vállalás után válhatnak ennek a csodának a részeseivé? Vagyis miért kellene nekünk válogatni, ha egyszer az, akinek a nevében együtt vagyunk, nem volt személyválogató?

Mi történt? Miként születhetett meg ez az egység? A válasz éppen a pünkösd történetben rejlik: akik a világ minden részéről összejöttek, azok értették a tanítványokat. Ezt nyelven beszélni – nem csak nyelven, hanem gondolkodásban is kihívás. Megérteni fiamat, apámat vagy tanítványomat, esetleg magamat megértetni velük néha hasonlóan nehéz, mint amikor ama bizonyos nyolc év orosztanulás után próbálnék valamit egy bulgár turistának elmagyarázni. Hogy történik valami, ami miatt megértjük egymást, ami miatt ráismerünk a másikban önmagunkra, át tudjuk élni, hogy te és én egy vérből valók vagyunk – ez ajándék. Ezt élték meg a jeruzsálemi találkozó vitázói, akik hosszú, izzadság-szagú vita után egyszerre rádöbbenek: hát min vitázunk mi, hiszen ugyanannak az

Istennek vagyunk mindannyian megszólítottjai – akkor meg nem mindegy, hogy a fogalmazásokban, szokásainkban mekkora különbségek vannak? Persze lehet és kell róla vitázni, hiszen ők, a szokásaink, a magyarázataink is hozzánk tartoznak, de tudni kell, hogy ugyanarról beszélünk mind a ketten.

Felszabadító élmény összevenetni, rájönni, hogy a fülemüle füttyén veszekedtünk korábban. A pünkösd öröme nem a határokat erősítette meg, hanem pont ellenkezőleg, szélesre húzta őket: belefér a máshonnan jött és belefér az, aki talán még nehezebben elviselhet sokak számára, aki olyan, mint én vagyok, csak egy kicsit másképpen gondolkodik, él, mint én. Krisztus nem beszűkít, hanem kitágít, mert általa ismerem rá mindenkiben önmagamra, embertársamra.

Ha valaki őszintén, mélyen szerelmes társába, az már nyugodtabban tud figyelni egy másik, ellenkező nemű embertársára: nem kell félnie az elcsábíttatás kísértésétől. Ugyanígy ha valaki átéli pünkösd csodáját, nyugodtabban nyithat mások felé, föl merheti vállalni a kalandot, hogy megpróbálja őt megérteni.

A megoldás, az egység záloga a ráismerés, az, amikor egyszerre meglátom a másik embert, őt magát, nem az előítéleteimet, nem az enyémtől eltérő tulajdonságait, és ezzel együtt tudom, hogy ugyanannak a Krisztusnak vagyunk hálásak mindketten. Ez a ráismerés csoda: ahogy a matekpéldán is órákig szenvedtünk, de a megoldás, a megértés egy pillanat műve volt, így vagyunk embertársunk, keresztyén testvéreink megértésével is: órákig vitázhatunk, de a megértés, a boldog ráismerés egy pillanat műve. Ajándék. A Szentlélek ajándéka.

Hegedűs Attila

Energiegewinnung

An vielen Stellen, auch bei uns im Lande, trifft man auf sie: auf große Windräder, besser gesagt, auf Windkraftträder. Der Wind treibt den Propeller, den Rotor an, und so wird Wind dann in elektrische Energie umgewandelt; sie bewirkt beispielsweise, dass es in unseren Häusern und Wohnungen, auf unseren Straßen hell wird, dass Licht leuchtet. Überhaupt, der Strom, die elektrische Energie, die eben auch durch Windkraft gewonnen wird, erleichtert, hilft unserem Leben in vielen Bereichen. Die Windkraft gehört zu den sogenannten erneuer-baren Energien, die ständig verfügbar sind, die nicht ausgehen. Windkraft ist eine Energie, die Zukunft hat.

Ich komme auf dieses Thema, weil die Wörter, die wir im Hebräischen des Alten, des Ersten Testaments und im Griechischen des Neuen Testaments mit „Geist“ übersetzen, auch „Wind“ bedeuten. Und in der berühmten Pfingsterzählung aus der Apostelgeschichte ist neben den Feuerflammen auf den Köpfen der Jünger Jesu auch von Wind die Rede: „Und es geschah plötzlich ein Brausen vom Himmel wie von einem gewaltigen Wind und erfüllte das ganze Haus, in dem sie saßen“ (Apg. 2,2). Wir können Wind nicht sehen; er ist unsichtbar. Aber wir können seine Wirkung spüren und sehen. Im Sturm ist Wind in gewaltiger Form da, zeigt unbändige Kraft. Aber wir können ihn auch als ganz sanftes Wehen erfahren, das uns an einem heißen Tag Erquickung bringt. Wenn wir Fenster

und Türen öffnen, dann zieht er durch die Wohnung, verbrauchte, stickige Luft, vielleicht schlechter Geruch wird vertrieben, oder Wind treibt eben auch große Windräder an.

Unsichtbar wie der Wind ist auch Gott, aber auch ihn können wir durch seine Wirkung erkennen und erfahren. Gottes Geist treibt unser Leben an, bewegt es. Um es mit einem Wort des Paulus aus dem Römerbrief zu sagen: „Welche der Geist Gottes treibt, die sind Gottes Kinder“ (Röm. 8,14). In diesem Wort spiegelt sich etwas davon wider, dass im Hebräischen und Griechischen „Geist“ und „Wind“, der etwas antreibt, bewegt, ein und dasselbe Wort sind. Gottes Geist berührt unseren Geist, und so macht sich Gott uns bekannt, stellt die Verbindung her zwischen sich und uns und wird zur bewegenden Kraft unseres Lebens, anders gesagt: er weckt Glauben, Vertrauen zu ihm. Durch seinen Geist stellt der große Gott, der überall ist und alles mit seiner Gegenwart erfüllt, eine persönliche Beziehung zu uns her, so dass wir spüren, erfahren, erkennen: er ist da. Durch seinen Geist macht sich Gott von einer unpersönlichen Größe für uns zu einem persönlichen Gegenüber, so dass wir ihn ansprechen und mit ihm auf „Du und Du“ stehen können. Diese persönliche Beziehung drückt sich aus, wenn Gott zum Beispiel im Vaterunser vertrauensvoll mit „Vater“ angeredet wird. Beim Begriff „Vater“ für Gott geht es keineswegs darum zu sagen, dass Gott männlich sei, sondern es soll zum Ausdruck gebracht werden, dass zwischen ihm und uns eine persönliche, ja mehr noch, eine herzliche, innige Beziehung besteht. Es geht darum, dass der große, mächtige Gott, der unendlich stärker ist als Stürme, Erdbeben, Fluten, uns sich als Vater, als uns herzlich, innig zugewandt zu erkennen gibt und zu seinen Kindern macht. Mit Paulus im Römerbrief gesprochen: „Ihr habt einen kindlichen Geist empfangen, durch den wir rufen: Abba, lieber Vater!“ (Röm. 8,15).

Und: „Der Geist selbst gibt Zeugnis unserm Geist, dass wir Gottes Kinder sind“ (Röm. 8,16). Das hat Folgen. Gotteskindschaft hat Auswirkungen.

Wenn Gottes Geist uns treibt wie der Wind die großen Windräder bewegt, so dass daraus Energie wird, die wir nutzen zur Erleichterung und Verschönerung des Lebens, so will Gott auch durch unser Leben zur Wirkung kommen, hilfreich, zur Verschönerung des Lebens in der Welt sich auswirken durch das, was wir sind und haben, durch das, was wir sagen und tun. Wir sollen zeigen, ausstrahlen, wes Geistes Kind wir sind. Angerührte, Erfüllte, Bewegte durch den Geist des Gottes, der seine innige, herzliche Zuneigung zu uns und der Welt unterstreicht und besiegelt durch das Wirken und die Geschichte von Jesus.

Gott als Vater, als „Abba, lieber Vater“. Schon irdische Eltern machen und entscheiden manches, was für die Kinder unter Umständen nicht unmittelbar einsichtig ist. Dass sie Gutes, unser Bestes wollen und es sich in dieser Weise dann auch auswirkt, erkennt man öfter erst später und freut sich dann auch darüber, dass die Eltern anders entschieden haben,

als man es vielleicht selbst wollte. Für den großen Gott, der alle Fäden des Lebens in seiner Hand hält und daraus etwas macht, gilt das Gesagte umso mehr. Gott kann rätselhaft sein, in seinen Absichten für uns unverständlich und undurchdringlich, und doch ordnet und fügt er die Dinge zum Besten, hin auf das Ziel, das schon feststeht, spätestens seit Gott Jesus vom Tod auferweckt hat. Gott steigert Leben, führt es schließlich zu himmlischer, ewiger Vollendung. Der himmlische Vater lässt seine Kinder nie und nimmer im Stich. „Sind wir aber Kinder, so sind wir auch Erben, nämlich Gottes Erben und Miterben Christi“, so drückt Paulus im Römerbrief unsere Zukunft, die feststeht, aus (Röm. 8,17). Mit Christus an unserer Seite gehen wir durch Zeit und Raum, durchschreiten auch Täler, die für uns unwirtlich, finster aussehen, und kommen doch ins Licht, gelangen schließlich zu himmlischer Herrlichkeit. Auch diese Hoffnung hat Gott durch seinen Geist in uns erweckt, und weil er „Abba, lieber Vater“ ist, bringt er diese Hoffnung auch zu ihrer Erfüllung durch den Sieg, durch das Blühen des Lebens selbst über den Tod hinaus.

*Mit herzlichen Grüßen
Ihr/Euer Volker Menke, Pfr.*

Herzliche Einladung

auch zu den deutschsprachigen Veranstaltungen unserer Kirchengemeinde: **Sonntagsgottesdienst** um 9.00 Uhr; **Wochenpredigt** donnerstags um 17.00 Uhr; **Kindergruppe** für Kinder im Alter von 6-12 Jahren jeden 2. und 4. Mittwoch eines Monats um 16.30 Uhr; **Jugendruppe** jeden 1. und 3. Freitag eines Monats um 19.00 Uhr; **Glaubens-gesprächskreis** jeden

2. und 4. Freitag eines Monats um 19.00 Uhr; **Gemeindenachmittag** (auf Deutsch und auf Ungarisch) jeden 1. Mittwoch eines Monats um 15.30 Uhr in den Räumlichkeiten des Ev. Altenheims. (Nähere Auskünfte bei Pfarrer Volker Menke, Templom utca/Kirchgasse 12, Sopron/Ödenburg, Tel. 99/322-674).

Deutschsprachige Kinderbibelwoche „Jeremia“ für Kinder im Alter von 6-12(13) Jahren vom 13.-17. Juli 2009, jeweils von 9.00-16.00 Uhr, in der Ev. János Hunyadi-Schule. Kostenbeitrag: 5.000 Ft. + 10 Euro. Anmeldung bis zum 20. Juni 2009 im Gemeindebüro oder bei Pfr. Volker Menke. Familiengottesdienst im Zusammenhang der Kinderbibelwoche am 19. Juli, 9.00 Uhr.

Szimuláció

A Magyar Ifjúsági Vöröskereszt ez év tavaszán Zánkára szervezte hagyományos baleseti-szimulációs képzését.

Az országos rendezvényre városunkból egy fő utazhatott. A szigorú kiválasztási feltételeknek iskolánk 10. évfolyamos egészségügyi szakközépiskolai osztályba járó diákja, Németh Orsolya felelt meg leginkább. A tanuló alapos elsősegélynyújtási ismeretekkel, empátiás és kommunikációs készséggel rendelkezett, és teherbírását is megfelelőnek találtuk. Orsolya nagyon jól bírta a feszített munkatempót, sőt „színészi vénájának” köszönhetően kifejezetten él-

vezte a baleseti helyzetek sérültek szempontjából való megjelenítését.

A négynapos program növelte tanítványunk motiváltságát, elkötelezettségét, mely jó alapot teremt hazai és nemzetközi bemutatókon, elsősegélynyújtó versenyeken való foglalkoztatására. Mindemellett biztosak vagyunk abban, hogy a talpraesett leány éles helyzetekben való életmentő beavatkozások elvégzésétől sem riadna vissza.

*Balíkné Németh Márta
Eötvös József Evangélikus Gimnázium és
Egészségügyi Szakközépiskola*

Célvizsgálat a soproni Eötvös-gimnáziumban

(Szakmai vizsgálat – részletek)

[...] *Benyomások:* Az intézmény nyugodt, kiegyensúlyozott légköre érezhető a felnőttek, diákok, kisegítő személyzet magatartásán egyaránt. Rend és rendezettség – talán ez a két fogalom fejezi ki legjobban a légkört. A mai zűrés, zaklatott világban különösen fontos a határozott, keresztyén elveken alapuló értékrend, a nyugalom és a biztonság az intézmény minden résztvevője számára. [...]

A hagyományos gimnáziumi és a szakközépiskolai képzés mellett 2006 szeptemberében indult a Sajátos nevelési igényű tanulók (továbbiakban SNI) négy évfolyamos gimnáziumi nevelése és oktatása, mely jelenleg a 9–11. évfolyamban három csoporttal működik. Ezzel a sajátos képzési formával kiemelten is foglalkoztam.

A vizsgált időszakban jelentősen megnőtt a tanulói létszám. 2004-ben 221 tanulója volt az intézménynek, jelen tanévben 322 fő a létszám, ebből 53 tanuló jár az SNI-s osztályokba.

A korábban beiskolázási gondokkal küszködő iskolában évek óta megnőtt a jelentkezők száma. A következő tanévre a

88 férőhelyre 297 tanuló jelentkezett. A jelentkezők számából kitűnik, hogy az intézmény –korábban is – jó híre tovább nőtt, az iskolának van válogatási lehetősége. Sokat tesznek ezért az iskola vezetői és a pedagógusok.

Az egyház szerepe az iskola életében

1996-ban vette át az intézményt a MEE. Az első esztendőben a gyülekezet lelkészei látták el a hittanórákat, szervezték az áhítatokat, közös alkalmakat. 2005-től *Mesterházy Balázs* evangélikus lelkész a Berzsenyi, az Eötvös és a kollégium iskolalelkészi feladatait látta el.

2007 szeptemberétől *Wagner Szilárd* evangélikus lelkész az intézmény főállású iskolalelkésze. Beiktatására ez év szeptemberében kerül sor. Munkája mellett ellátja a harkai gyülekezet lekipásztori feladatait, és szervezi az Evangélikus Hittudományi Egyetem kihelyezett pedagógus továbbképzését (19 fő).

Munkája már érezteti hatását az iskola életében. Jól beilleszkedett a tanári közösségbe, a pedagógusok elfogadják és igénylik is segítségét. 50 evangélikus diákja van,

heti 11 órában foglalkozik velük. A hittan munkaközösség vezetőjeként hangolja össze a más felekezetű tanulók hitoktatását is, jó kapcsolatban van a katolikus hitoktatóval. Beszélgetéseink során kiemelte, hogy napjainkban az emberi pozitív példa jelentősége erősödött. Az iskola lelki és nevelési területen egyaránt a keresztyén értékrend, életvitel fontosságát kell közvetítse. A családok ziláltak, többségük nehéz helyzetben van, felerősödik a személyes beszélgetések szerepe. Erre nagy igény van a fiatalok körében. A feladat időigényes, ám lelkész úr ezen a területen kiemelkedő munkát végez, nem sajnálja a ráfordított időt, energiát.

Jó a viszony a három, Sopronban szolgálatot teljesítő iskolalelkész között. Félévente közösen állítják össze a hétfői áhítatok tematikáját. (Jelenleg: „Lehetetlen” címszó alatt.)

Az évi két alkalommal szervezett csendesnapokra hiteles, neves előadókat hív meg, legutóbb *Böjte Csaba* volt a vendég, a tavaszi csendesnap vendége egy Afrikában szolgáló misszionáriusnő számol be élményeiről.

Kívánom, hogy lelkész úr továbbra is elkötelezetten, a rábízottakért végzett munka örömeivel végezze szolgálatát.

Tapasztalatok és vélemény az SNI-s osztályok munkájáról

Először néhány szubjektív megjegyzés: Míg a tehetséggondozó középiskolai program – méltán – nagy figyelemnek és publicitásnak örvend, ez a ritka és – tudomásom szerint az egyházi intézményekben egyedülálló – képzési forma nem kapja meg érdemei szerint az elismerést. Sokat halunk az integráció szerepéről és vadhajtásairól, ez a kezdeményezés azonban – a jelek szerint – szép eredményeket hozott.

A csoportok speciális, a részképességek hiánya mellett a meglévő képességek fejlesztésére alapozó képzést kapnak. Ebben az életkorban nagyon fontos az önazonosság elfogadása, a sikerélmény, a közösségbe tagolódás érzése. Az intézmény korábban kialakult humánus nevelési rendszere kínálta ezt a lehetőséget.

Csak az elismerés hangján tudok írni, szólani személyes tapasztalataimról. A beszélgetések során szerzett benyomások és a látott két tanítási óra élménye erősítik bennem ezt az érzést. Köszönöm *Czibur Lászlóné* és *Szentpáli Csaba* kollégáknak, hogy a 11.c osztályban egy történelem és a 9.c osztályban egy magyar irodalom órán betekintést nyerhettem ott folyó oktató-nevelő munkájukba. Tömören fogalmazva a látottakat és a beszélgetések során elhangzottakat: szeretet, magas színvonalú szakmai tudás, felelősségtudat, hitelesség a mindennapokban kiváltja a diákok tiszteletét, fokozza tudásvágyukat.

Csak köszönet illeti az ott dolgozó gyógypedagógus és a tanárok összehangolt munkáját

Beszélgettünk a kollégákkal a csoportokban tanuló diákok további sorsáról. Felmerült a kérdés, mi lesz velük érettségi után. Az a vélemény formálódott meg bennünk, hogy ez alatt a négy év alatt kialakulhat bennük egy pozitív életvezetési minta, amit minden élethelyzetben tudnak majd alkalmazni. [...]

A vizsgálat során csak egyes részterületek tevékenységét tudtam megfigyelni. A kapott kép megalapozza korábbi véleményemet: *Gottschling Gábor* igazgatói munkáját hittel, a rábízottak iránti felelősséggel, odaadással, jó vezetői képességekkel látja el. Az elmúlt öt évben az intézmény minden mutatója javulást, fejlődést mutat.

Kiemelném az iskola életének szakszerű tervezését, szervezését, a kisebb és nagyobb közösségek irányítását. Az intézményben minden lehetőség adott a nyugodt, kiegyensúlyozott munkára. Ebben az iskolában sem kevesebb a feladat, mint másutt, a pedagógusok leterheltek, sokszor fáradtak. A jó közösség, a vezetői odafigyelés, segítségnyújtás, a biztos háttér nyugalma azonban sokat jelent minden itt dolgozó munkatársnak. Megköszönöm a vizsgálat során tapasztalt baráti és szakmai támogatást, mellyel munkám eredményességét segítették.

Jancsó Kálmánné, szakértő

Ballagás 2009.

*Kedves Ballagó Licisták! Tisztelt Tanáraink!
Kedves Ünneplő Hozzártatózók!*

Mikor a megtisztelő feladatot megkaptam, hogy harmadikosként én búcsúztassam el ballagó társainkat, hosszasan töprengtem, miként közelítsem meg a témát. Számos gondolat és gondolatsíra fogalmazódott meg bennem. Egyet tudtam biztosan: nem szeretném frázisokkal bombázni a hallgatót, bár az ünnepi alkalom a tematikus lehetőségek széles skálájával kényeztetni a szónokot. Visszaemlékezés, érzelmi húrok pengetése, bölcs, vagy bölcsnek vélt tanácsok, fogadkozások helyett én ma kérdeznem szeretnék.

Kérdéseket teszek fel Nektek, de magamnak is, hiszen engem is csak egy év választ el ettől a perctől. Ugyanakkor reményeim szerint mindenkire szóló, akinek van füle a hallásra.

Van-e megfelelőbb és felemelőbb pillanat ezeket feltenni, mint a mostani?

A Szentírást, illetve nagy formátumú egyéniségek gondolatait hívtam segítségül, hogy a kérdésekre lelke magányában ki-ki megadhassa majd a saját válaszait.

Felteszem magamnak a kérdést, kérlek, tégy így Te is!

18-19 évesen, az úgynevezett nagybetűs élet kapujában meghatározom-e már a helyemet a mindenségben? Ráébredtem-e a tagadás korának embertelen konzumvilágában arra a Római levélben megfogalmazott igazságra:

*„Közülünk senki sem él önmagának,
És senki sem hal önmagának.” (Róm 14,7)*

Ki tudom-e mondani ebben az individuumban emelő korban, melyben minden az önmegvalósítás, az önérdek-értvényesítés felé lök bennünket, amely az egyén céljait a közösségi célok elé helyezi – Reményik Sándorral:

*„Akarom: fontos ne legyek magamnak.
A végtelen falban legyek egy téglá,
Lépcső, min felhalad valaki más”*

Felismerem-e a számtalan elvárás és kihívás közepette, hogy mi a valódi feladatom az életben, s kész vagyok-e teljesíteni azt? Márai arra int: *„Vigyázz arra, hogy ne*

mulaszd el a pillanatot... Kényelem, szöszmötölés, gyávaóság, lustaság néha késleltetik feladatod kivitelét...”

Bírok-e helyes önismerettel? Ismerem-e azokat a hamis kincseket, melyek rabbá tesznek? Le tudok-e mondani róluk? Ez a lemondás ugyanis nem megfoszt valamitől, hanem átértékel. Anthony de Mello szerint: *„Nincs egyetlen pillanat sem az életedben, amikor ne lenne meg mindened, ami a boldogsághoz szükséges.”*

Nehezen igazodom el a világban? Különböző életfelfogásokkal találkozom? Csábít a széles út, melyen oly sokan járnak manapság? Hallgassuk James Clavell szavait: *„Becsület is van a világon. ... Ne felejtsetek el, vannak becsületes emberek és piszkos emberek. Van becsületes pénz és rossz pénz. Igaz, hogy a becsületnek is vannak fokozatai, de az embernek csak egy értékrendje van.”*

Magamévá tettem-e már a legnagyobb magyar, Széchenyi István örökérvényű iránymutatását: *„Az ember csak annyit ér, amennyi hasznot hajt embertársainak, hazájának, s ezáltal az egész emberiségnek.”?*

Tisztában vagyok-e vele, hogy mivel tartozom hazámnak, népemnek?

Ma is aktuális és éppen ezért szent feladat Petőfi parancsa:

*„Bármily erővel, bármily áldozattal
Hazát kell nektek is teremteni!
Egy új hazát, mely szebb a réginél...”*

Képes vagyok-e figyelni azokra, akik támogatásomra, segítségemre szorulnak, hiszen meg van írva: *„Egymás terhet hordozzátok! (Gal 6,2)*

Felvérteztem-e magam a kudarcokra is? Elég erős-e a lelkem, hogy a sikertelenségben felülkerekedjem, a csalódásaimon túltegyem magam? Kossuth erre biztat:

*„Soha le nem mondani.
Soha el nem csüggedni
Ha kell, mindig újra kezdeni.”*

Ma, ezen a szép és megható ünnepen, amikor szívem mélyén bizonytalan vagyok a jövőt illetően, és kicsit félek is az ismeretlentől, amikor vágyálmok és kétségek között vergődöm sorsomat illetően, – nyitott

vagyok-e az isteni üzenet befogadására:
„Semmi felől ne aggódjatok.” (Fil 4,6)

Kedves Ballagó Diáktársaink!

Fogadjátok bizalommal életetek minden percében Jeremiás próféta tolmácsolásában Isten ígérését: „Mert csak én tudom, mi a ter-

vem veletek – így szól az Úr – békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek.” (Jer 29,11)

Így legyen! Isten Veletek!

Sopron, 2009. május 2.

Zügn Anna Júlia, 11. A

„Ott van a cica a dobozban!...”

Nem állatorvoshoz szállított, és nem ajándékba kapott cicáról van szó.

Az első előadás gyermekközössége drukkolt így a főszereplőt biztatva „A macskacica” márciusi bemutatóján, melyet az Egyetemi Ifjúsági Házban láthattak az érdeklődők a Hunyadi alkalmi felnőtt színtársulatának jóvoltából – ahogy a plakátok is hirdették.

Valóban alkalmi vállalkozásról van szó, hiszen egy augusztusi értekezleten elhangzott ötlettől felbuzdulva talált egymásra az a tizenhárom kolléga, aki a szerepeket alakítja. Az ötletadó Gabnai Sándor esperes úr, a szerző Gabnai Katalin, a hazai drámapedagógiai talán legnagyobb szaktekin-télye.

Mindannyiunkat magával ragadott a bájos, kedves, jó humorú darab, melynek alaptörténetét sokan ismerhetik az azonos című népmeséből.

A Hunyadi-bál résztvevői februárban már kaptak egy három jelenetnyi ízelítőt, de az igazi bemutatóra március 21-én, április 24-én és április 26-án került sor. Eredetileg csak két előadásra készültünk, de a nagy érdeklődés miatt beiktattunk egy harmadikat is. Közel ezer néző látta a produkciót, köztük a szerző férje Mann Lajos műfordító és színikritikus is, aki az április 24-i előadáson volt a vendégünk.

A szereposztáson és az első olvasópróbákon már szeptember első hetében túl voltunk, attól kezdve szinte április végéig már sokszor mi is „macskákkal álmodtunk”, mert a próbák besűrűsödtek, és versenyt futottunk az idővel.

Az őszi szünetben megszületett a dalbetűnk zenéje. Felvettük a kapcsolatot a győri jelmezkölcsönző céggel, megrendeltük a ruhákat, szponzorokat kerestünk. Kialakult a technikai-műszaki háttér, elkezdődött a díszletek tervezése, kellékek beszerzése, elkészült az előadás plakátja. A próbák színhelye az iskola klubjából áttevődött az Ifjúsági Házba, ahol hamarosan a felújítás kellős közepében találtuk magunkat, s bizony a szoros határidők miatt volt is pár izgalmas napunk.

A tizennyolc ember (a teljes stáb) időbeosztását sem volt könnyű összehangolnunk a próbákhoz. De a fáradtságot leküzdve sikerült elérnünk, amit célul kitűztünk. A közönség meghálálta a sok befektetett időt, energiát, és megértette üzenetünket: a jót, a szépet, az igazat, a tisztát képviseljük a népmesei igazság megjelenítésével.

Munkánkkal tisztelegtünk az Evangélikus Templom 225. évfordulója előtt, kiegészítettük, színesítettük az iskolai Szent György-nap hagyományos programját, közönség elé, nyilvánosság elé lépve népszerűsítettük az iskolát, hiszen „A macskacica” híre a Helyi Témán, a

PULZUS TV-n és az ismerősökön keresztül sokakhoz eljutott.

Talán az sem mellékes szempont, hogy ily módon is példát mutathattunk tanítványainknak: szeretjük a mesét, becsüljük az élő szót, nem felejtettünk el játszani, élvezük a játék örömét.

Megtapasztaltuk az alkotási folyamat, a közös siker ízét, az alkotás felelősségét. Adni akartunk: elsősorban másoknak, eközben egymásnak is adtunk vidám perceket, felejthetetlen poénokat, éreztük az együttlétek közösségteremtő erejét. S bár a plakáton sokkal kevesebb név szerepel, mint amennyien az iskolában dolgozunk,

mi néhányan az egész Hunyadit képviseltük.

Örülünk, hogy ilyen sokan kíváncsiak voltak ránk, hogy minden alkalommal telt ház előtt játszhattunk. Köszönjük mindenkinek, aki ott volt, hogy elfogadta az invitálást. Támogatóinknak köszönettel tartozunk az anyagiakért, a szülőknek köszönjük a nézőtér berendezésében és a díszletek szállításában nyújtott segítséget.

A „cica” egyelőre pihen, és hamarosan megkezdi évi rendes nyári szabadságát, de reméljük, a jövő tanévben, a következő „évadban” előbújik még néhányszor a dobozból...!

Pécz Ágota, „rendező”

Óvodát építünk

A Soproni Evangélikus Egyházközség mindig fontosnak és szükségesnek tartotta az intézményes keresztyén gyermek nevelést. 1859-ben az árvaházat, majd az óvodát is megszervezte, óvodánk és árvaházunk is a Halász utcában működött egészen az 1948-as államosításig.

A rendszerváltozás elősegítette, hogy ismételten iskolákat, és szociális intézményeket működtessen az egyház, 1990-ben a Líceum (Berzsenyi Dániel Gimnázium), majd 1996-ban az Eötvös-gimnázium és a Hunyadi János iskola került evangélikus fenntartásba. Az általános iskola gyülekezeti fenntartásba, már itt felmerült a lehetősége egy óvoda újra indítására. A kárpótlás a Halász utcai óvodánk után 32 millió forint volt. A Soproni Evangélikus Egyház Presbitériuma felkérte a vezetőséget az óvoda visszaigénylésével kapcsolatban vegye fel a kapcsolatot a Polgármesterrel az óvoda működtetés kérdésében. Két év egyeztetés, plusz 6 millió forint után a Borsmonostor utcai Óvodának új fenntartója a Soproni Evangélikus Egyházközség. Működő óvodát vettünk át, a 65 fős létszámot 75 főre feltöltöttük, 2006 szeptemberétől az intézmény tagintézménye a Hunyadi János Evangélikus Általános Iskolának. Az óvodát

1961-ben családi házból alakították ki, így az elmúlt 40 esztendő, az új kihívások szükségessé tették egy korszerű felújítás tervezését. 2007-ben egy Európai uniós pályázatot adtunk be, sajnos 2 pont hiányzott a kedvező elbíráláshoz, így nem kaptuk meg a várt támogatást. A rengeteg munka, a várható óvodai létszámemelkedés arra készítette a fenntartót és az intézményt, hogy tervezze meg a felújítást önerőből. Gyülekezet és az iskola összefogott, kiírta a tervezési pályázatot 2008-ban, majd az építés engedélyeztetését. A projekt finanszírozása 77 millió forint, ami 51 %-os és 41 %-os megbontással kerül kivitelezésre fenntartó és iskola között. 2009. június 1-je az új időpont óvodánk életében elkezdődik az építkezés. A tervezett befejezési idő 2010. Az óvoda új csoporttal is bővül, így a működési engedélyt 4 csoportra kérjük, szükségünk lesz rá, hiszen az idei évben a 19 szabad felvehető helyre 43 fő jelentkezett. Az új arculatával remélem sokáig szolgálja gyülekezetünk épülését.

Befejező gondolatként álljon itt Karner Károly gondolata: „az iskola, óvoda, az egyház veteményes kertje”, ezért az evangélikus egyház különösképpen megbecsüli iskoláit, óvodáit. Nekünk utódoknak ugyanez a feladatunk.

Rajnai Károly, igazgató

Segítség

Minden nap tanulok valamit a fiamtól. Ez első hallásra humorosnak látszik, hiszen Richárd 2,5 éves, de megpróbálom elmagyarázni, mire is gondolok.

Tegnap egy több méteres ugrálóvár megmászásába kezdett az apróság, és ez esetben az apróság nagyon találó szó. A vállalkozás első pillanatra reménytelennek látszott, mert nem érte fel rendesen a kapaszkodásra tervezett kötélhálót, de... Itt jön a tanulni való! Miután az első méteren láthatóan elakadt, minden további nélkül szólt az immár 5 éves unokatesónak – aki előtte járt –, hogy húzza fel. Fantasztikus, de a két „törpe” abszolút magabiztosan leküzdötte a „leküzdhetetlent”.

Tanulságok: Ha „kicsi” vagy, kérd a nagyok segítségét! Ha „nagy” vagy, segítsd a hozzád fordulót! Nincs leküzdhetetlen akadály, de neki kell indulni.

Javaslatok: Hódítsa meg a világot! Próbálja meg akár a lehetetlent! Történetesen én egy félmaratonra gondolok. Ha egyedül nem megy, kérje a „nagyok” segítségét! De vágjon bele... még ma!

Dr. Tschürtz Nándor

100 éve született Pröhle Jenő a hűséges pedagógus és egyházát szerető presbiter

Sopronban találkoztam vele először, amikor a gyülekezet megválasztott lelkészének. Teológiai professzor édesapját látásból a templomban és a „Hit világa” könyvéből ismertem, bár minket már nem tanított. Károly testvére viszont több teológiai szaktárgyból táplálta, bővítette hitismeretünket. Amikor Jenő bátyját meglátogattam otthonában, egy rendkívül szerény, kissé hajlott férfi nyitott ajtót alázatosan, páratlan szelídséggel és szeretettel. Ezt az első benyomást a gyülekezeti életben való találkozásnál és együtt munkálkodásnál csak úgy kellett módosítanom, hogy szerénysége, szelídsége és alázata hatalmas tudással és ismerettel, valamint gyülekezete és egyháza iránti szeretettel és felelősséggel párosult. 2001-ben a soproni Líceum udvarán Pröhle Jenő emléktáblája előtt egykori licista tanítványa, Sümeghy József a hűségét is kiemelte, és így fogalmazta beszédében: „Hűséges ember volt, akit elszakíthatatlan szálak kötöttek ehhez az iskolához. Nyolc évig volt az iskola eminens tanulója, majd fél évszázadig tanár, a nehéz, kaotikus időkben pedig 1947 és 1950 között az evangélikus líceum utolsó, és a Berzsényi állami gimnázium első igazgatója... Egész életét odaadta az iskoláért, szereteteiért,

tanítóányai ezreiért. Emberformáló szent műhely volt részére az iskola! Az igazgatói és a tanári szobából később a hatalmas könyvtárba költözött. Mint könyvtáros, a könyvek csodálatos birodalmában nagyon otthon érezte magát.” (Soproni Füzetek 2001. 174-176. old.)

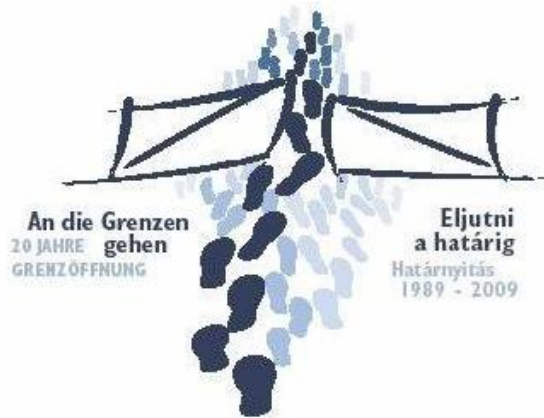
Hűséges volt gyülekezetében is. Ott ült vasárnaponként a tudós tanár az evangélikus templomban. Érdekelte a gyülekezet minden ügye. Előttem van egy felejthetetlen jelenet, amikor kórházba került, de erről nem tudtam. Heti rendszerességgel végzett látogatásaim során szobája nyitott ajtajából észrevett és intett, hogy jöjjenek be hozzá. Felesége is ott volt, de szeretett Évája helyett most engem kérdezett, hogy mi újság van a gyülekezetben, a veszélyes állapotba került templomban hogy folynak a munkák. A csupa kérdés tüzeiben égő férje felé forduló hitvese alázatosan csak ennyit mondott: most nem én vagyok a fontos...

Gyászjelentésében a maga és családja bizonyágtétele olvasható, mint gyászkeretes vallomás: „Életünkben, halálunkban az Úrúi vagyunk!” (Róm 14,8).

Szimon János

Határnyitás '89

Emlékeim a Pán Európai Piknikről

Nagyon készültem a gyermekeimmel erre a napra, és mégsem mentem el – ennek komoly oka és története van, ezt szeretném most megosztani másokkal is; amit a gyermekeimmel átéltem:

Előző napon igazi strandidő volt – elmentünk a Lóvér Uszodába. Nagyon jól éreztük magunkat, úszás közben megéheztünk, leültünk egy padra enni és egy-egy fagyit elnyalni. Volt ott egy csoport is. Nem nagyon figyeltünk rájuk, csak fél füllel hallottam, hogy a másnapi piknikről beszélnek. Csak a „Grenze” (határ) szóra figyeltem fel. Nem volt nehéz kikövetkeztetnem az egész mondatot: azt tervezték, hogy átmennek. Különösen egy fekete fürdőruhás, szőke hajú, lófarkas nő emlegette nagy hangon a másnapi tervet.

Egy férfi is kihallgatta a beszélgetést, rám nézett és mindjárt tudta, hogy én is értem mit mondanak. Szemembe nézett és a kezét a szájára tette, így jelezte, hogy hallgassak, majd odament a hölgyhöz és figyelmeztette: ne mondogassa a tervet, mert itt sokan értenek németül.

Mi, a gyerekekkel csendben elsomfordáltunk és már előre is jókat kuncogtam: – Te jó ég, mi lesz itt holnap? Boldog voltam,

hogy állampolgári engedetlenséget gyakorolhattam. (Nem jelentettem a rendőrségnek, ami akkor még kötelező lett volna.)

Éjjel azonban ez a jókedvem hamar elillant. Nem tudtam nyugodtan aludni, egész éjjel rémálmaim voltak: azt álmodtam, hogy a határőrök lelövik őket és a segítő soproniakat is. Reggel sírva kértem barátómet és a szomszédokat hogy imádkozzanak nekik is, és minden jó ismerősük is a békés határátlépésért. Otthon gyertyát gyújtottunk és imádkoztunk. Isten meghallgatott: békésen zajlott le minden. Azóta is úgy érzem, hogy ez nemcsak a „nagypolitika”, hanem sokkal inkább az Úr érdeme volt.

Így, utólag, hálás vagyok Neki mindent, azért is, hogy ebben nekem is részem lehetett. Már gyermekkoromban is gyűlöltem az ország (országok!) „kerítését” és nagyon igazságtalannak éreztem, hogy (anno szocializmus) nem utazhattunk oda – és akkor –, amikor akartunk, sőt nem-hogy külföldre, de mi soproniak még beföldre sem, hiszen, még ha osztálykirándulásra Budapestre mentünk is, visszafelé már Győrnél igazoltattak bennünket! Ez mindig megalázó volt számomra, és nem tudom ezt elfelejteni.

Mindig irigyeltem Európa szerencsés felét, mert ők szabadok lehettek, ezért nagyon örülök, hogy a volt NDK-sok kijutottak Ausztriába és a gyűlölt határsáv végleg megszűnt. Soproniként nagyon büszke vagyok arra, hogy városunk rövid időre a világtörténelem eseményeinek központja lett, és végső soron mi soproniak az elsők között vertünk be egy szöveget a kommunizmus koporsójába.

Németh Györgyné

Határnyitás '89 szimpózium

A MEE tisztelettel meghívja lelkészeit, gyülekezeti tagjait és munkatársait a 2009. július 3–5. között megrendezésre kerülő *Határnyitás '89 szimpóziumra*, Sopronba. A találkozót a vasfüggöny leomlásának 20 éves évfordulója alkalmából rendezi a magyar, a bajor és az osztrák evangélikus egyház.

Program:

2009. július 3. péntek:

17.00 Megérkezés

18.00 Vacsora

19.00 Megnyitó

20.00 Filmvetítés: dr. Kárpáti György: Páneurópai piknik 1989, majd beszélgetés a rendezővel. Helyszín: NyME Közgazdaságtudományi Kar Aula

2009. július 4. szombat:

9.00 Áhítat, helyszín: Evangélikus Templom

10.00 „Eljutni a határig” pódiumbeszélgetés filmrészletekkel és zenei betétekkel

Előadók: Dr. Oplatka András történész, újságíró, Pröhle Gergely országos felügyelő, Okr dr. Hannelore Reiner egyházfőtanácsos, Ausztria, Németh Miklós egykori miniszterelnök, Balog Zoltán képviselő, bizottsági elnök, szemtanúk. Helyszín: Liszt Ferenc Konferencia Központ

11.30 Kiállításmegnyitó

15.00 Választható programok ausztriai gyülekezetekben és soproni városnézés

20.00 Koncert a Lutheránia kórus és zenekar fellépésével az evangélikus templomban

21.00 kötetlen együttlét. Helyszín: Líceum udvara

2009. július 5. vasárnap

9.00 Buszjáratok indulása Sopronpusztára

10.00 Ünnepi istentisztelet tévécsovetítéssel, ígét hirdet dr. Johannes Friedrich bajor püspök

11.30 Agapé, búcsúzás

Mint vendéglátó gyülekezet, jó lenne, ha minél többen részt tudnánk venni a programokon, és segítenénk, hogy a vendégek jól érezzék magukat nálunk.

Figyelem! Július 5-én Sopronban csak reggel 8 órakor lesz istentisztelet, utána együtt kimegyünk a határnyitás helyszínén tartandó kétnyelvű istentiszteletre!

Húsvét után 50 nappal

Pünkösdi népszokások

Pünkösöd napját, azaz a Szentlélek eljövetelét és egyben az egyház megalapítását a keresztény világ vasárnap ünnepli, a húsvét utáni ötvenedik napon. Pünkösödöt a keresztény egyház születésnapjának is tartják. Az evangélium szerint ugyanis Krisztus mennybemenetele után az apostolok, Mária és a legközelebbi tanítványok közösen ünnepeltek: Szent Péter prédikációját követően sokan megtértek, belőlük alakultak az első keresztény gyülekezetek.

„És mikor a pünkösöd napja eljött, mindnyájan egy akarattal együtt valának. És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, ahol ülnek vala. És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek, és üle mindenikre azok közül. És megtelének mindnyájan Szent Szellemmel, és kezdének szólni más nyelveken, amint a Szellem adta nekik szólniuk.” (Ap.Csel 2:1 4)

Az ünnep elnevezése a görög pentekosztész, azaz ötvenedik szóból származik, s napja minden évben május 10-e és június 13-a közé esik. Eredetileg a zsidó nép ünnepe, előbb a befejezett aratást, később pedig a Sínai-hegyi törvényhozást (ekkor kapta Mózes Istentől a törvényeket kőtáblákon) ünnepelték a Pészah szombatját követő ötvenedik napon Savouthkor. Bár pünkösödöt ünnepként csak a II. században említik keresztény írók (Tertullianus, Origenes), ünneplése egyidős az egyházzal. Már 305-ben püspöki szinódus rendelte el a Szentlélek eljövetelének megünneplését. Mivel a húsvéthoz kötődő ünnep, ezért a niceai zsinat óta (i.sz. 325) mozgó ünnep.

A középkorban a Szentlélek lejövetelét jelző szélzúgás jelképezésére kürtöket és harsonákat fújtak, a tüzes nyelvek jelképezésére égő kócot, rózsákat és ostyát hullattak a magasból, néhol fehér galambokat eresztettek szét a templomban. A május 10-e és június 13-a között mozgó ünnep alkalmasnak bizonyult a tavaszi és nyári napforduló azon ősi európai szokásainak és hitvilá-

gának továbbélésére, amelyek a különböző népszokásokban még napjainkban is élnek. Így ez az ünnep a napfordulókhöz hasonlóan sikerrel vitte tovább az év jeles napjainak ősi hagyományait.

Pünkösdi népszokások

Európa számos országához hasonlóan Magyarországon is a Pünkösöd ünneplésében keverednek a keresztény illetve az ősi pogány, ókori elemek. A népszokásokban főleg a termékenység, a nász ünnepe, és ezek szimbolikus megjelenítése dominál. A Római Birodalomban május hónap folyamán tartották az ún. Florália ünnepeket. Flóra istennő a római mitológiában a növények, virágok istennője. Pünkösöd ünneplésében ma is fontos szerepet játszanak a virágok, elsősorban természetesen a pünkösdi rózsa, a rózsa, a jázmin és a bodza.

Pünkösdi királyság

A pünkösdi királyt a legények közül választják valamilyen versenyen keretében. Európában már a középkor óta szokás ez, rendszeresek a lovas versenyek, különféle ügyességi próbák és küzdelmek. Magyarországon a XVI. századtól kezdve vannak írásos nyomai a királyválasztás hagyományának. A legérdekesebb leírás Jókai Mór-tól származik: Egy magyar nábob című regényében olvashatunk róla. A pünkösdi király megválasztása után egy évre kapott jogot az uralkodásra, így ő parancsolhatott a többi legénynek, az ivóban ingyen ihatott, minden lakodalomra, mulatságra meghívták.

Székely gyermekek bothúzással, másutt lúdnyakszakítással és más ügyességi versenyek keretében választottak maguk közül pünkösdi királyt. Századunkban a versennyel választott pünkösdi király eltűnt. További érdekesség, hogy a pünkösdi király jelentését mennyire komolyan is lehet

venni: Ferenc József kiegyezés után történő megkoronázása eredetileg pont pünkösdhétfőre esett volna. Egy élelmes szervező azonban felfigyelt az időpont jelentőségére és attól tartva, nehogy a király uralkodása is csak *pünkösdi királyság* legyen, pár nappal elhalasztották a jeles eseményt.

Pünkösdi királynéjárás

Eredetileg 4 nagyobb lány (később több) körbevisz a faluban egy ötödiket. Ő a legkisebb, a legszebb. Énekelnek, és jókívánságokat ismételtetnek. Megálltak az udvarokon, majd a pünkösdi királyné feje fölé kendőt feszítettek ki, vagy letakarták öt fátyollal. Énekeltek, közben körbejárták a királynét, a végén pedig felemelték, s termékenységvarázsló mondókákat mondtak. Az énekek és a mondókák végén ajándékot kaptak. A Dunántúlon jellemző termékenységvarázslással összekötött szokás később adománygyűjtéssel párosult. A királynő néma szereplő, s nem szabad mosolyognia, ha a háziak nevetetik. A rítus mágikus célja a kender növekedésének előmozdítása. A leánykák magasra emelik a királynőt, s közben azt mondják: "Ekkora legyen a kender!". A köszöntésért ajándékot kapnak.

Pünkösdlés

Elhozta az Isten piros pünkösdf napját, Mink is meghoztuk a királykisasszonykát, Nem anyától lettem, rózsafán termettem, Piros pünkösdf napján hajnalban születtem.

A pünkösdlés egy adománygyűjtő népszokás. Szokás volt pünkösdi királynét is választani a falubéli kislányok közül. Az új királynő feje fölé kendőből sátrat formálnak a többiek, így járják sorba a falu portáit, ahol rózsát, virágot szórnak az udvarokra. Köszöntőt mondanak, amely a termékenységvarázslások sorába tartozik. Énekelnek, táncolnak, adományként pedig almát, diót, tojást, esetleg némi pénzt kaptak. Az ismert dal alapján néhol *mavagyonjárásnak* is nevezik a pünkösdlést.

Mátkálás

Komatál küldés. Általában egyenemű fiatalok barátságának örök időkre történő megpecsételése. A mátkatálat személyesen illett vinni a megajándékozottnak. Ha az elfogadta a barátságot, ugyanezt a tálat kaláccsal, süteménnyel, gyümölcscsel megrakva, hímzett kendővel letakarva küldte vissza.

Májusfa

A májusfát csoportba szerveződve állították a legények a lányoknak, akiknek ez nagy megtiszteltetés volt. Magas, sudár fák voltak erre alkalmasak, melyeket a kerítésoszlophoz rögzítettek éjjel vagy kora hajnalban. Általában színes szalagokkal, étellel-itallal is díszítették. Általában az udvarló legény vezetésével állították a fát, de egyes területeken a legények a rokonlányoknak is állítottak fát. Gyakran a közösségeknek is volt egy közös fája, aminek a kidöntését ünnepély, és táncmulatság kísérte. És ezt tudjuk rég!

Tavaszköszöntés

Már kora hajnalban az ablakokba, vagy a ház kerítés-lécei közé tűznek zöld ágakat, virágokat (bodzát, pünkösdi rózsát, jázmin) azért, hogy nehogy belecsapjon a házba a villám. Néhol a lányos házakra tettek ki zöld ágakat.

Törökbaszás, borzakirály, rabjárás

Ezek a szokások Nyugat-Magyarország egyes vidékein voltak jellemzőek. Egy égetnivaló kislány felöltöztettek társai szalmával kitömött nadrágba, hogy úgy nézzen ki, mint egy török basa. Házzól házra kísérték, az udvarokon pedig pálcával ütötték, hogy ugráljon. Pénzt és tojást kaptak cserébe. Szintén erről a területről ismert szokás, amikor körbevisznek a falun egy fiút, akin bodzából készített köpeny van. A pünkösdi rabjárók szintén fiúk, akik a lábuknál összeláncolva mennek a lányok után körbe a faluban, azzal a kéréssel, hogy "*Segéljék ezeket a szegény katonarabokat.*" Persze ők is ajándékokkal térnek haza.

Zöldág-járás, zöldág-hordás

A pünkösd időszak jelentős szertartása a zöld ágak házba vitele. Az ablakokra, ajtók fölé, szobák falára, kútgémre, malmokra frissen vágott zöld ágakat tűzdeltek. Az ősi termékenységvarázslásokra emlékezik ez a néphagyomány, de egyben védelem is a rontás és a boszorkányok ellen. A földbe tűzött zöld ág a hiedelem szerint megóvjá a vetést a jégveréstől, a kártevőktől és egyéb károktól.

Ladikázás

A legények zöld ágakkal feldíszített csónakokon pünkösd másnapján megcsónakáztatták a lányokat, akik erre az alkalomra díszes evezőket vittek magukkal.

Csíksomlyói búcsú

Az egyik legfontosabb magyar Mária-kegyhely Csíksomlyón található. A 15. századból maradt fenn az első írásos emlék, amely beszámol a pünkösd zarándoklatról. A katolikus hívek pünkösdszombatra érkeztek meg a csíksomlyói kegytemplomhoz, majd mise után felvonultak a két Somlyó-hegy közé. A népszokás ma is élő hagyomány, a csíksomlyói búcsú a magyarság egyetemes találkozóhelyévé nőtte ki magát. A búcsú története 1567-re nyúlik vissza, amikor is a székelyek legyőzték János Zsigmond seregeit a Hargita Tolvajhágójánál.

Étkezési szokások

A Pünkösd hagyományos étele a rántott csirke és az idei liba uborkasalátával. Juh-tartó gazdáknál szokás volt a pünkösd bárányból való ételek készítése: báránysült, báránypaprikás. Szintén kötelező volt valamilyen édes kalács készítése (fonott kalács, túros lepény, mákos kalács). Sárközben sós kalácsot sütöttek, melyet tejjel, borssal kentek meg. A bodza leveléből és virágából főzött szörpnek, teának minden betegséget gyógyító hatást tulajdonítottak.

Gazdasági szokások

A pünkösd termésjóslo a gabonafélékre, valamint időjóslo nap is. A pünkösd-napi tilalmak mezőgazdasági munkára és egyes házimunkákra, kivált kenyérsütésre vonatkoznak. Néhány gazdasági szokás is kapcsolatos pünkösdde: pünkösdkor cselédvásárt tartottak; ezen a napon szedték a báránydézsmát, ekkor kapták a pásztorok az ún. pünkösd garast. Sok helyen minden községi pásztor élelem- és pénzadományt kapott minden háztól, ahonnan állatot őrzött. Egyes helyeken pünkösd vasárnapját megelőző este kongóztak a pásztorok.

Pünkösd babonák, hiedelmek

Budaörs német népe pünkösd reggelén nyitva szokta tartani az ablakokat, hogy a Szentlélek átjárja a házat.

Jámbor szegedi öregek szerint a szél a Szentlélek szájából jön. Nem jó tehát szidni, mert szél, azaz szélhúdés, guta szele éri, üti meg az embert. A múlt században ezen a napon még általános volt hajnalban, vagy pünkösd szombatján este a Tiszában való fürdés, hogy elkerülje a fürdőzőt minden betegség. A lányok is megfürödtek ilyenkor a Tiszában. Se menet, se jövet, se fürdés közben egy szót sem szóltak, abban a tudatban, hogy így nem fog rajtuk semmiféle rontás, igézés. Fürdés után pedig a füzek lombjai alatt fésülködtek meg.

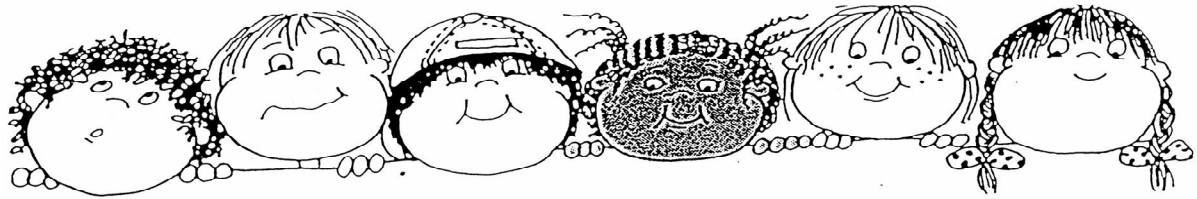
Régi szőregi hiedelem szerint pünkösd éjszakáján a boszorkányok karikában szoktak táncolni. Ez a karika a boszorkányok tánchelye. Itt még a fű sem zöldell ki, meg van égve. Aki belelép, gyógyíthatatlanul megbetegszik. A bűbajosok pünkösd hajnalán *harmatot húznak*. Ez a boszorkányok vize.

A kiszomboriak az ünnepen kenyeret szoktak elégetni. Hamuját a gabonaföldre szórták, hogy az aratás gazdag legyen.

Aki pünkösd hajnalban születik, szerencsés lesz. A hajnalban merített kútvízben való mosdás egész évre elúzi a betegséget, keléseket.

A teheneket nyírfaággal veregették, hogy jól tejljenek.

Májusi eső aranyat ér, de a pünkösd eső ritkán hoz jót, tartja a hiedelem.

Ezt a képet kiszínezheted:

Képek óvodásaink tanévbúcsúztatójáról

Istentisztelet szolgálati beosztás 2009 pünkösd-től szeptemberig

nap	szolgálat	lelkész	nap	szolgálat	lelkész
Máj. 31.	8.00 magyar	Hegedűs A.	15.00	Balf	Hegedűs A.
	10.00 kétnyelvű konf.	Hegedűs A.+ Menke, V.		16.00	Fertőszentmiklós
	15.00 Balf	Hegedűs A.	Júl. 19.	8.00 magyar	Hegedűs A.
	15.00 Nagycenk	Gabnai S.		9.00 német	Menke, V.
	16.00 Fertőszentmiklós	Hegedűs A.		10.00 magyar	Hegedűs A.
Jún. 1.	16.00 kórházkápolna	Gabnai S.	15.00	Balf	Hegedűs A.
	8.00 magyar	Matus K.	16.00	Nagycenk	Hegedűs A.
Jún. 7.	9.00 német	Menke, V.	Júl. 26.	8.00 magyar	Hegedűs A.
	10.00 magyar	Matus K.		9.00 német	Winter, G.
	8.00 magyar	Gabnai S.	10.00	magyar.	Hegedűs A.
	9.00 német	Szimon J.	15.00	Balf	Hegedűs A.
	9.00 gyermek	Hegedűs A.	Aug. 2.	8.00 magyar	Gabnai S.
10.00 magyar – Líceumi	Kendeh László	9.00 német		Winter, G.	
Jún. 14.	15.00 Balf	Gabnai S.	10.00	magyar	Gabnai S.
	16.00 Kórházkápolna	Gabnai S.	15.00	Balf	Gabnai S.
	18.00 esti- záró	Hegedűs A.	16.00	Kórházkápolna	Gabnai S.
	8.00 magyar	Hegedűs A.	Aug. 9.	8.00 magyar	Gabnai S.
	9.00 német	Menke, V.		9.00 német	Szervezés alatt
9.00 gyermek-záró	Gabnai S.	10.00	magyar	Gabnai S.	
10.00 magyar	Hegedűs A.	15.00	Balf	Gabnai S.	
15.00 Balf	Hegedűs A.	Aug. 16.	16.00	Fertőszentmiklós	Gabnai S.
16.00 Fertőszentmiklós	Hegedűs A.		8.00 magyar	Gabnai S.	
Jún. 21.	8.00 magyar	Hegedűs A.	9.00 német	Menke, V.	
	9.00 német	Menke, V.	10.00	magyar	Gabnai S.
	10.00 magyar	Hegedűs A.	15.00	Balf	Gabnai S.
	15.00 Balf	Hegedűs A.	16.00	Nagycenk	Gabnai S.
	16.00 Nagycenk	Hegedűs A.	Aug. 20.	17.00	Eggenberg-ház
Jún. 28.	8.00 magyar	Gabnai S.		Aug. 23.	8.00 magyar
9.00 német	Menke, V.	9.00 német	Menke, V.		
10.00 magyar	Gabnai S.	10.00 magyar	Gabnai S.		
Júl. 5.	15.00 Balf	Gabnai S.	15.00	Balf	Gabnai S.
	8.00 magyar	Hegedűs A.	Aug. 30.	8.00 magyar	Gabnai S.
10.00 Fertőrákos	Hegedűs A.	9.00 német		Menke, V.	
Júl. 12.	8.00 magyar	Hegedűs A.	10.00	magyar	Gabnai S.
	9.00 német	Menke, V.	15.00	Balf	Gabnai S.
	10.00 magyar	Hegedűs A.			

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja
9400 Sopron, Bünker köz 2.
e-mail: evgyul@bdeg.sopron.hu
tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Készítette a szerkesztőbizottság tagjai:

Koordinátor: dr. Tölle Katalin
Nyelvi és teológiai lektor: Hegedűs Attila
Tördelés: Kóczán Krisztián
Felelős kiadó: Hegedűs Attila

Rovatfelelősök: Visszatekintés, tervezett programok: Gabnai Sándor, Lélek-zet (prédikációk, meditációk): Hegedűs Attila, Deutsche Seiten: Volker Menke, Gyülekezetünk életéből: dr. Tölle Katalin, Iskoláink: Balikóné Németh Márta, Életmód: Balikóné Németh Márta és dr. Tschürtz Nándor, Periszkóp (kitekintés): Várfalvi Erzsébet, Engedjétek hozzám jönni (gyermekről, gyermekeknek): Mátisné Schlögl Patrícia

Nyomtatva a Lövér Print nyomdában, 350 példányban.

Várható következő megjelenés: 2009. nyár